

**САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬ /ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА/-ИЙН
ТӨСӨЛ БОЛОН ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛИЙН ТӨСЛҮҮДИЙГ ХЭЛЭЛЦЭХ
ЭСЭХ ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ ЯВУУЛСАН ТАЛААРХ ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2026 оны 04 дүгээр
сарын 07-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Л.Соронзонболд

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Үүрийнтуяа, Б.Заяабал нараас 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Санхүүгийн хоршооны тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэх эсэх асуудлыг Эдийн засгийн байнгын хороо 2026 оны 04 дүгээр сарын 07-ны өдрийн хуралдаанаараа хэлэлцлээ.

Хууль санаачлагчдын зүгээс Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийг шинэчлэн найруулж, Санхүүгийн хоршооны тухай хууль болгон баталснаар энэ салбарт 3 давхаргат хамгаалалтын тогтолцоог нэвтрүүлж, салбарын нэгдсэн дэд бүтцийг бий болгохоос гадна санхүүгийн хоршооны үндсэн зорилго болох гишүүдийнхээ эдийн засгийн болон нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээг хангах, гишүүдийнхээ амьдралын чанарыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн, хүн төвтэй, ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд байх нарийвчилсан зохицуулалтуудыг нэвтрүүлж зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах, санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах, салбарын цаашдын өсөлтийг дэмжих эрх зүйн орчин бүрдэнэ гэж үзжээ.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хуулийн төслийг хэлэлцэх үед Улсын Их Хурлын гишүүн М.Мандхай энэ хууль хэрэгжсэнээр санхүүгийн хоршооны хэдэн төрлийн бүтээгдэхүүн бий болох, эдийн засгийн салбаруудад ямар нөлөө үзүүлнэ гэж харж байгаа талаар, мөн санхүүгийн хоршоо нь банк болон банк бус санхүүгийн салбартай өрсөлдөх зохистой харьцааг хэд болно гэж харж байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Очирбат хуулийн төслийн талаар Монголбанк, арилжааны банк болон хадгаламж, зээлийн хоршоодын хэлэлцүүлэг хийж санал, судалгаа авсан эсэх, “Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв” гэсэн нэр томьёоны талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн П.Батчимэг санхүүгийн хоршоодын эрсдэлийн удирдлагын стандарт нь банк бус санхүүгийн байгууллагын болон банкны салбарын стандарттай хэрхэн нийцэж байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пунсалмаа Санхүүгийн зохицуулах хороо нь хадгаламж, зээлийн хоршоодын хадгаламж эзэмшигчдийг хамгаалах, зохистой харьцааг хянах тал дээр хэр хүртээмжтэй ажиллаж байгаа талаар, мөн хуулийн төсөлд “Санхүүгийн хоршоо аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас чөлөөлөгдөнө” гэж заасан талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Жаргалан хуулийн төслийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2-т “Сумын насанд хүрсэн хүн амын 50-иас дээш хувийг гишүүнээр элсүүлсэн санхүүгийн хоршоонд орон нутаг хөгжүүлэх зориулалттай сан, ашигт малтмал ашиглах, хайгуул олборлолт хийх аж ахуйн нэгжийн хандив, тусламжийн мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлж, тухайн сумыг хөгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ” гэж заасан талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Л.Соронзонболд Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д төлбөр тооцооны үйлчилгээг Монголбанкнаас зөвшөөрөл авсан тохиолдолд эрхлэхээр заасан байдаг бөгөөд төлбөр тооцоотой холбоотой үйлчилгээ эрхлэгч нь

тодорхой хэмжээний хөрвөх чадвар болон төлбөрийн чадвартай байхыг шаарддаг тул санхүүгийн хоршоо, ялангуяа суманд үйл ажиллагаа явуулах санхүүгийн хоршоод энэ хэмжээнд ажиллаж чадах эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Н.Батсүмбэрэл нийслэлтэй холбоотой байгуулсан хадгаламж, зээлийн хоршооны талаар болон Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн төсөлд тусгасан татварын хөнгөлөлтийн талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Энхтүвшин тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой харилцаануудыг зохицуулж байгаа заалтууд хоёрдмол утгатай байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн П.Сайнзориг санхүүгийн хоршоо гэсэн хуулийн этгээдийн хэлбэр, түүнийг дагасан засаглалын асуудал, бусад орны жишээн дээрх хоршоо ашгийн төлөө болон ашгийн төлөө бус байх асуудлыг санхүүгийн хоршооны зохицуулалтад хэрхэн авч үзэж байгаа талаар болон зөвхөн гишүүддээ үйлчлэх ёстой санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг санхүүгийн нийтлэг үйлчилгээ үзүүлдэг болгон өргөжүүлж байгаа талаар, мөн хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаанд тавих хяналтын талаар, тухайлбал хоршооны гишүүдийн санхүүгийн боловсрол дутмагаас шалтгаалж бусдын өмнө хариуцлага хүлээдэг асуудлуудыг анхаарах, иргэд санхүүгийн хоршоонд нэгдэж ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд болох байдлаар санхүүгийн олон төрлийн үйлчилгээг үзүүлэх зах зээлийн хэрэгцээ шаардлагын талаар, санхүүгийн төрөлжсөн үйлчилгээг бусад мэргэжлийн оролцогч буюу банк бус санхүүгийн байгууллага болон банкууд эрхлэх талаар, мөн хадгаламж, зээлийн хоршооны хэлбэрийг ашиглан мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх асуудлыг хэрхэн хянах, энэ чиглэлээр ФАТФ-ын стандартыг хангаж байгаа эсэх талаар, ашгийн төлөө бус хоршоо зах зээлийн харилцаанд орж хөрөнгө оруулалт босгох, зээл авахад хүндрэлтэй байдаг бөгөөд эдгээрийг хэрхэн шийдвэрлэх талаар тус тус асуулт асууж, хариулт авсан болно.

Байнгын хорооны хуралдаанаар гишүүд хуулийн төслийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг дэмжих эсэх талаар байр сууриа илэрхийлж, Улсын Их Хурлын гишүүн М.Мандхай санхүүгийн эрсдэлийг хамгаалах зохицуулалтуудыг тооцоо судалгаатай, илүү нарийн түвшинд дахиж боловсруулах талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Энхтүвшин хуулийн төслийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.6 дахь заалтаар санхүүгийн хоршооноос бүх гишүүдийн хурлаар баталсан 3-аас доошгүй жилийн бизнес төлөвлөгөө шаардаж байгаа нь бодитой биш байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Н.Батсүмбэрэл, Улсын Их Хурлын гишүүн Р.Сэддорж нар хуулийн төслийг хэлэлцэхийг дэмжиж байгаа талаар тус тус саналаа хэлсэн болно.

Санхүүгийн хоршооны тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг дэмжих талаар санал хураалт явуулахад Эдийн засгийн байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Санхүүгийн хоршооны тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай, Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Аудитын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг дэмжих тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай, Зөрчлийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцсэн талаарх Эдийн засгийн байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА

Р.СЭДДОРЖ